

ЕВРОПЕЙСКИ НАДЗОРЕН ОРГАН ЗА ЗАЩИТА НА ДАННИТЕ

Резюме на становището на ЕНОЗД относно осем мандата за преговори за сключване на международни споразумения, позволяващи обмен на данни между Европол и трети държави

(Пълният текст на настоящото становище може да се намери на английски, френски и немски език на уебсайта на ЕНОЗД www.edps.europa.eu)

(2018/C 170/02)

1. ВЪВЕДЕНИЕ И ПРЕДИСТОРИЯ

Регламентът за Европол⁽¹⁾ определя специфични правила относно предаването на данни от Европол извън ЕС. Член 25, параграф 1 от този регламент посочва правните основания, на които Европол може законно да предава лични данни на органи на трети държави. Едно от възможните основания е решение на Комисията относно адекватното ниво на защита на личните данни в съответствие с член 36 от Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета⁽²⁾, с което се установява, че третата държава, на която Европол предава данни, гарантира адекватно ниво на защита. Тъй като понастоящем липсват такива решения относно адекватността, другата възможност за Европол редовно да предава данни на трета държава би било да се използва подходяща рамка, която е резултат от сключването на обвързващо международно споразумение между ЕС и получаващата трета държава.

На 20 декември 2017 г. Комисията прие осем препоръки⁽³⁾ за решения на Съвета за разрешаване на започването на преговори за международни споразумения между Европейския съюз (ЕС) и осем държави от районите на Близкия изток и Северна Африка (БИСА), а именно Алжир, Египет, Израел, Йордания, Ливан, Мароко, Тунис и Турция. Такива международни споразумения биха осигурили необходимото правно основание за обмен на лични данни между Европол и компетентните органи на тези трети държави за борба с тежката престъпност и тероризма.

Комисията счита, че е необходимо по-тясно сътрудничество между Европол и тези осем държави в светлината на политическата стратегия на ЕС, очертана в Европейската програма за сигурност⁽⁴⁾, в заключенията на Съвета⁽⁵⁾ и в Глобалната стратегия за външната политика и политиката на сигурност на Европейския съюз⁽⁶⁾, както и на оперативните нужди на правоприлагащите органи в ЕС и на Европол. Тези осем трети държави бяха посочени също и в Единадесетия доклад за напредъка по създаването на ефективен и истински Съюз на сигурност⁽⁷⁾. Сътрудничество с държавите от БИСА се предвижда като цяло⁽⁸⁾. Сегашната нестабилност в региона, по-специално ситуацията в Сирия и Ирак, се определя като представляваща значима дългосрочна заплаха за сигурността на ЕС. Това се отнася както за ефективната борба с тероризма и свързаната с него организирана престъпност, така и за свързаните с миграцията предизвикателства, като например подпомагането на незаконната миграция и трафика на хора. Сътрудничеството с местните правоприлагащи органи е от решаващо значение за справянето с тези предизвикателства.

Съгласно процедурата, предвидена в член 218 от Договора за функционирането на Европейския съюз (ДФЕС), Комисията отговаря за договаряне на тези международни споразумения с трети държави от името на ЕС. С тези осем препоръки Комисията се стреми да получи разрешение от Съвета на Европейския съюз (Съвета) да започне преговорите с определените осем трети държави. След приключването на преговорите, за официално сключване на тези споразумения Европейският парламент ще трябва да даде съгласието си с текстовете на договорените споразумения, а Съветът ще трябва да ги подпише.

5. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

ЕНОЗД приветства вниманието, отделено на защитата на данните в приложенията към препоръките на Комисията от 20 декември 2017 г., които ще съставляват мандата на Комисията да преговаря от името на ЕС по съответните международни споразумения с всяка от осемте държави от БИСА, за които се предвижда сътрудничество с Европол.

Необходимостта и пропорционалността на международните споразумения, предвидени с цел да се осигури възможност на Европол редовно да предава данни на компетентните органи на въпросните осем трети държави, следва да бъдат цялостно оценени, за да се гарантира съответствие с член 52, параграф 1 от Хартата. За да се даде възможност за такава задълбочена оценка за всеки отделен случай, ЕНОЗД препоръчва допълнително да се стеснят и диференцират нуждите от предаване на данни въз основа на конкретната ситуация във всяка трета държава и фактическото положение на място. Обхватът на всяко международно споразумение и целите на предаването на данни на всяка държава извън ЕС следва да бъдат съответно допълнително конкретизирани в приложенията. ЕНОЗД препоръчва допълнително да се направят оценки на въздействието, за да се преценят по-добре рисковете, които предаването на данни на тези трети държави създава по отношение на правото на неприкосновеност на личния живот и защитата на личните данни, но и на други основни права и свободи, защитавани от Хартата, за да се определят точно необходимите предпазни мерки.

ЕНОЗД отбелязва, че съгласно член 25, параграф 1, буква б) от Регламента за Европол, Агенцията би могла редовно да предава данни на трета държава чрез сключването на обвързващо международно споразумение между ЕС и получаващата държава извън ЕС при условие че със споразумението се предоставят достатъчни гаранции. ЕНОЗД счита, че „предоставянето на достатъчни гаранции“ по смисъла на Регламента за Европол означава, че международните споразумения, сключени с трети държави, би трябвало:

- да гарантират пълно съответствие с член 8 от Хартата в получаващите трети държави, по-специално с принципа на ограничаване в рамките на целта, правото на достъп, правото на коригиране, и контрол от независим орган, изрично предвидени в Хартата,
- да съответстват на Становище 1/15 на Съда на Европейския съюз, като гарантират, че равнището на защита в резултат от тези споразумения е по същество равностойно на равнището на защита в правото на Съюза,
- да прилагат, с необходимите изменения, критериите, включени в съображение 71 от Директива (ЕС) 2016/680, т.е. предаването на лични данни подлежи на задълженията за поверителност, на принципа на специфичност и факта, че личните данни няма да бъдат използвани за искане, постановяване или изпълнение на смъртно наказание или каквато и да е форма на жестоко и нечовешко отношение,
- да отразяват конкретните гаранции, включени в Регламента за Европол, като например ограничения, определени от предоставящите информацията, и
- да прилагат съществени гаранции в контекста на наказателни разследвания и да включват за всеки отделен случай предпазни мерки по отношение на предвидимите рискове, които предаването на данни на тези трети държави може да поражда по отношение на други основни права и свободи.

В допълнение към тези общи препоръки, препоръките и мненията на ЕНОЗД в настоящото становище са свързани със следните конкретни аспекти на бъдещите международни споразумения, които следва да бъдат договорени с държавите от БИСА в мандатите за преговори:

- принципа на ограничаване в рамките на целта и принципа на конкретизиране на целта относно данните, предавани от Европол,
- по-нататъшно предаване на данните от компетентните органи на въпросните трети държави,
- ограничения относно обработването на информация, предавана от Европол на компетентните органи на трети държави,
- осигурен независим контрол в трети държави,
- правата на субектите на данни,
- предаване на специални категории данни на компетентните органи на трети държави,
- запазване на данните, предадени от Европол, и
- възможността за временно преустановяване на изпълнението на международните споразумения и за прекратяването им при нарушения на техните клаузи.

Съставено в Брюксел на 14 март 2018 г.

Giovanni BUTTARELLI

Европейски надзорен орган по защита на данните

(¹) Регламент (ЕС) 2016/794 на Европейския парламент и на Съвета от 11 май 2016 г. относно Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и за замяна и отмяна на решения 2009/371/ПВР, 2009/934/ПВР, 2009/935/ПВР, 2009/936/ПВР и 2009/968/ПВР на Съвета (ОВ L 135, 24.5.2016 г., стр. 53), наричан по-долу „Регламент за Европол“.

- (2) Директива (ЕС) 2016/680 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от компетентните органи за целите на предотвратяването, разследването, разкриването или наказателното преследване на престъпления или изпълнението на наказания и относно свободното движение на такива данни, и за отмяна на Рамково решение 2008/977/ПВР на Съвета (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 89).
- (3) Препоръка за решение на Съвета за разрешаване на започването на преговори за споразумение между Европейския съюз и Хашемитското кралство Йордания относно обмена на лични данни между Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и йорданските компетентни органи за борба с тежката престъпност и тероризма, СОМ(2017) 798 окончателен; Препоръка за решение на Съвета за разрешаване на започването на преговори за споразумение между Европейския съюз и Република Турция относно обмена на лични данни между Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и турските компетентни органи за борба с тежката престъпност и тероризма, СОМ(2017) 799 окончателен; Препоръка за решение на Съвета за разрешаване на започването на преговори за споразумение между Европейския съюз и Република Ливан относно обмена на лични данни между Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и ливанските компетентни органи за борба с тежката престъпност и тероризма, СОМ(2017) 805 окончателен; Препоръка за решение на Съвета за разрешаване на започването на преговори за споразумение между Европейския съюз и Държавата Израел относно обмена на лични данни между Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и израелските компетентни органи за борба с тежката престъпност и тероризма, СОМ(2017) 806 окончателен; Препоръка за решение на Съвета за разрешаване на започването на преговори за споразумение между Европейския съюз и Тунис относно обмена на лични данни между Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и тунизийските компетентни органи за борба с тежката престъпност и тероризма, СОМ(2017) 807 окончателен; Препоръка за решение на Съвета за разрешаване на започването на преговори за споразумение между Европейския съюз и Кралство Мароко относно обмена на лични данни между Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и мароканските компетентни органи за борба с тежката престъпност и тероризма, СОМ(2017) 808 окончателен; Препоръка за решение на Съвета за разрешаване на започването на преговори за споразумение между Европейския съюз и Арабска република Египет относно обмена на лични данни между Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и египетските компетентни органи за борба с тежката престъпност и тероризма, СОМ(2017) 809 окончателен; Препоръка за решение на Съвета за разрешаване на започването на преговори за споразумение между Европейския съюз и Алжирската народнодемократична република относно обмена на лични данни между Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол) и алжирските компетентни органи за борба с тежката престъпност и тероризма, СОМ(2017) 811 окончателен.
- (4) Съобщение на Комисията от 28 април 2015 г. до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите — Европейска програма за сигурност, СОМ(2015) 185 окончателен.
- (5) Заключение на Съвета от 19 юни 2017 г. относно външната дейност на ЕС в областта на борбата с тероризма, документ 10384/17.
- (6) Обща визия, общи действия: По-силна Европа — Глобална стратегия за външната политика и политиката на сигурност на Европейския съюз, публикувана на адрес: <http://europa.eu/globalstrategy/en>
- (7) Съобщение на Комисията от 18 октомври 2017 г. до Европейския парламент, Европейския съвет и Съвета — Единадесети доклад за напредъка по създаването на ефективен и истински Съюз на сигурност, СОМ(2017) 608 окончателен.
- (8) Вж. Меморандума за разбирателство за всички препоръки на Комисията за решения на Съвета, внесени на 20 декември 2017 г., с изключение на тази относно Израел.
-